

Forurennet jord og overskudsjord

Københavns Kommune har fokus på at sikre håndteringen af forurennet jord og overskudsjord fra bygge- og anlægsprojekter, der både varetager miljøhensyn og fremmer brugen af jorden som en ressource.

Retningslinjer:

Forurennet jord

Ved bygge- og anlægsarbejde på forurenede arealer skal forurening, der udgør en miljø- og sundhedsmæssig risiko håndteres. Dette kan ske ved at fjerne forureningen og erstatte den forurenede jord med ren jord. Ved fastlæggelsen af krav til omfanget af oprensning skal der ske en konkret vurdering, der afhænger af type og koncentration af miljø- og sundhedsskadelige stoffer, fremtidig anvendelse af arealet og grundens placering i forhold til drikkevandsinteresser og i forhold til recipient for overfladevand.

Hvor der med Teknik- og Miljøforvaltningens tilladelse efterlades forurening på et areal, skal den øverste ½ meter på ubefæstede arealer bestå af rene materialer (jord, sand, grus eller lign.). På legearealer med små bakker, volde m.v. med stort slid skal der dækkes med 1 meter rene materialer.

Hvor forureningen ikke kan fjernes, kan den i stedet håndteres ved at fjerne risikoen for kontakt med forureningen ved at etablere en alternativ overflade på arealet, der udgør en robust sikring mod kontakt med den underliggende forurening. Uanset den valgte løsning i forhold til kontaktrisikoen skal tykkelsen af udlagte rene materialer eller kvaliteten af den alternative overflade løbende vedligeholdes, så sikringen mod kontakt med forureningen opretholdes.

Overskudsjord

Håndteringen af overskudsjord i et projekt skal så vidt muligt ske i en helhedsorienteret og bæredygtig proces. Ren eller lettere forurennet overskudsjord fra et projekt skal som udgangspunkt betragtes som en ressource frem for et restprodukt. Overskudsjord skal så vidt muligt håndteres lokalt, så kostbar og miljøbelastende transport begrænses, f.eks. som erstatning for råstoffer og gennem nyttiggørelse i klimasikring, støjafskærmning, nye byområder/landskaber m.v. For at opnå dette skal planlægningen af bygge- og anlægsprojekter tidligt i deres forløb have fokus på både at begrænse og håndtere den forventede mængde af overskudsjord.

Redegørelse:

Forurennet jord og overskudsjord

Som hovedregel fjernes jordforurening i de tilfælde, hvor den skønnes at kunne udgøre en risiko for mennesker. Men der kan være både tekniske udfordringer og en stor CO₂-belastning forbundet med at fjerne og transportere en forurennet jordmængde og køre ny ren jord til. I de tilfælde kan forureningen i stedet håndteres ved at fjerne menneskers kontaktrisiko i forhold til den forurenede jord. Dette kan gøres ved, at der i stedet etableres en alternativ overflade på arealet i form af eksempelvis græsarmering, hybridgræs eller tilsvarende typer af overfladeafdækning, der giver en robust sikring mod at komme i kontakt med den underliggende forurening. Disse typer af overflader kan øge bæredygtigheden i projekter, da mængden af gravearbejde og jordtransport reduceres.

Der opgraves og bortskaffes store mængder jord i forbindelse med byens mange bygge- og anlægsprojekter. Jorden bliver i overskud, hvor der graves ud til kældre, fundamenter, forsyningsledninger, regnvandsbassiner, trafikantlæg etc.

En stor del af overskudsjorden er ikke forurenede. Udviklingen af København vil fortsætte med at generere store mængder af overskudsjord. Overskudsjorden har hidtil betydet nye landvindinger og arealer i tilknytning til byen. Dette vil fortsætte i en længere årrække med indvielsen af nyttiggørelsesanlægget Lynetteholm, der kan modtage både ren og lettere forurenede jord. Lynetteholm vil ved opfyldning betyde nye arealer og muligheder for København. Overskudsjord, der transporteres fra et anlægsprojekt til nyttiggørelse på Lynetteholm, er således også en ressource, da jorden medvirker til stormflodssikring og skaber nye muligheder for boliger, rekreative arealer mm.

For at begrænse transport og råstofforbrug ønsker Københavns Kommune at fremme genanvendelsen af såvel ren som lettere forurenede overskudsjord i offentlige og private projekter. Både den rene og den lettere forurenede overskudsjord kan for en dels vedkommende ofte genanvendes i samme byggeprojekt, hvor jorden er opgravet, ud fra princippet om, at ren jord skal genanvendes på grunden frem for forurenede jord. Herudover kan ren og lettere forurenede jord (efter en konkret vurdering) ofte nyttiggøres i andre projekter som støjvolde, landskabselementer etc. uden risiko for forureningsspredning. Dette er muligheder, der fortsat ønskes udnyttet, selv om de i omfang er ret begrænsede sammenlignet med nyttiggørelsespotentialer i Lynetteholm.